

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 34

23. srpna

Cena: 7 Kč

ZPRÁVA Z 13. VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ CEC VŠEM ČLENSKÝM CÍRKVÍM

My, tři sta šest delegátů z různých církví Evropy, kteří jsme se setkali v historickém městě Lyon, ve Francii, od 15. do 21. července 2009, u příležitosti 13. valného shromáždění, jehož tématem bylo "Povolání k jedné naději v Kristu", a u příležitosti padesátého výročí Konference evropských církví, předáváme následující zprávu členským církvím našeho ekumenického hnutí a celé Evropě.

JEDNA NADĚJE V KRISTU

Jako křesťané se odvažujeme doufat. Jak dopis Židům potvrzuje, víra je podstatou věcí, ve které doufáme. Naděje je třeba považovat za základní prvek křesťanské víry. Naděje nám dává radost, pokoj, odvahu, směrlost a svobodu. Osvobozuje nás od strachu, otevírá naše srdce a posiluje naše svědectví o vzkříšeném Pánu. Všichni křesťané jsou povoláni k jedné naději v Kristu, která je vyjádřením lásky, odpuštění a usmíření. Jako křesťané sdílíme naši naději ve vzkříšeného Krista ve společenstvích, ve kterých žijeme a do kterých patříme. Dokument Charta Oecumenica je základem pro naši ekumenickou angažovanost i zapojení ve společnosti.

POHLED DO BUDOUCNOSTI

CEC byla založena před padesáti lety v rozdělené Evropě a snažila se budovat mosty mezi Východem a Západem a spojovat křesťany. Byla založena v Evropě rozsápané válkami a v době zoufalé potřeby semínek naděje a vzkříšení.

Dnes, kdy slavíme padesát let existence CEC, se situace v Evropě vý-

razně změnila. Tento rok si připomínáme dvacáté výročí pádu železné opony, který přinesl novou naději, a to nejen do Evropy, ale i do celého světa. Nicméně mnohá společenství v Evropě se stále potýkají s následky ateistických komunistických diktátorských režimů ve Střední a Východní Evropě, které stále ovlivňují postoje, vzbuzují podezřívavost a brání skutečnému usmíření mezi Východem a Západem.

Zatímco horlivě usilujeme a očekáváme usmířenou a sjednocenou Evropu, jsme zarmoucení nad tím, že jsou stavěny nové zdi oddělení mezi národy, kulturami a náboženstvími. Vidíme, jak se objevují nová rozdělení - mezi usedlíky a migranty, bohatými a chudými, zaměstnanými a nezaměstnanými, lidmi, jejichž práva jsou dodržována, a těmi, jejichž práva jsou opominuta.

Existují celosvětové krize s globálními důsledky. Klimatické změny a ničení životního prostředí nás vyzývají k úsilí o neporušenost stvoření, jak ovlivňování politiků a lidí s rozhodovacími pravomocemi, tak i snižováním naší vlastní ekologické stopy a emisí CO₂. Rozšiřující se finanční krize vyžaduje, abychom rozpoznali příležitost pro novou ekonomii založenou na etické zodpovědnosti a environmentální udržitelnosti a současně si ověřili, zda jako církve investujeme naše finanční zdroje se stejně vysokými standardy, jaké požadujeme od ostatních. Toto vše apeluje na naši hlubokou oddanost ke koncilnímu procesu pro spravedlnost, mír a celist-

Dokončení na str. 3

Na výletě na Malém Blaníku

LETNÍ DĚTSKÝ TÁBOR VE VOTICÍCH

Od 18. do 25. července probíhal v prostorách náboženské obce Votice dětský tábor pořádaný úřadem ústřední rady. Přes organizační těžkosti při přípravě tábora, kdy musela být změněna i lokalita tábora, se myšlenka uspořádání finančně dostupného letního pobytu dětí, ukázala jako správná. Tábora se zúčastnilo 19 dětí, což zaručilo jak rodinné prostředí tak i dostatek kamarádů.

Program byl bohatý, první část tábo-

ra byla věnována biblickému příběhu o Noemovi, což vzhledem k velmi deštivému počasí bylo opravdu výtěžné.

Kázání při nedělní bohoslužbě bylo zaměřeno na příběh o arše a děti se bohoslužby aktivně zúčastnily čtením z Písma a hrou na flétnu. Odpoledne se děti staly zvířátky a v úterý se nalodily na "archu" na rybníce Jordán v Táboře.

Druhá polovina týdne probíhala v duchu babylonského zmatení jazyků. Slovenštinu si děti cvičily s rodilým mluvčím bratrem farářem Jurajem Dovalou, sportovní olympiáda proběhla v angličtině a poslední jazykový den byl pod taktovkou sestry Kamily Čadové věnován hebrejštině. Po skončení potopy se rozzářilo slunce, takže došlo i na letní koupání a výlety po okolí.

V Jankově jsme navštívili místo historické bitvy třicetileté války, o kterém nám místní paní učitelka velmi pěkně povyprávěla. Vystoupali jsme na Malý a Velký Blaník a díky pohostinnosti sestry Ondřejky Brabcové a přízní počasí mohli zájemci dokonce přespát pod širým nebem plným hvězd.

Při závěrečném ohni se sešla skoro celá rada starších a lidé ze sousedství, nad plameny se opékali hadi z těsta namotaného na klacky a za doprovo-

du rozličných hudebních nástrojů jsme si zazpívali spousty písniček.

V sobotu jsme všichni odjížděli spokojeni a s přáním setkat se zase příští léto.

A komu všemu děkujeme za to, že se tábor tak vydařil?

V první řadě nesmíme vstřícností členů náboženské obce ve Voticích. Sestrám, které nám pekly výborné koláče, manželům Bubeníkovým, kteří pomáhali naprosto se vším, předsedovi rady starších bratru Šustrovi, který nám kromě další pomoci daroval vodu do bazény a dalším. K dobrodincům z náboženské obce se přidala díky iniciativě sestry farářky Kamily Čadové i široká votická veřejnost. Místní skauti nám zapůjčili stany a pomáhali se stavbou teepee, sestry Sokolky nám vařily výborné jídlo, Kučerovo votické pekařství nás sponzorsky zásobovalo chlebem a pečivem, sestra kazatelka Ondřejka Brabcová nám poskytla krásné zázemí pod Blaníkem pro dvoudenní výlet, paní učitelky z Jankova pro nás měly připravený zajímavý výklad o historické bitvě u Jankova. Jim i všem dalším, kteří o nás pečovali, patří naše upřímné poděkování.

Lenka Nováková
Vladimíra Mráková

LETNÍ ZAMYŠLENÍ O ODPOČINKU

Dobu prázdnin a dovolených můžeme využít k odpočinku a obnově sil. Odpočinek a odpočinutí má na jedné straně velmi hluboký náboženský význam, ale na druhé straně je to něco velmi praktického a potřebného pro náš život. Vybavují se mi dva Ježíšovy výroky, které se odpočinku týkají. Tím prvním je Ježíšova výzva k učedníkům ze 6. kapitoly Markova evangelia: „Pojďte sami stranou na pusté místo a trochu si odpočiňte“ (v. 31). A druhý výrok je známé Ježíšovo slovo z 11. kapitoly Matoušova evangelia: „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout“ (v. 28). Apoštolové se věnovali naplno své činnosti. Stále byli obklopeni množstvím lidí. Dnes bychom mohli říci, že se jednalo o tzv. "pomáhající profesi". Člověk, který se druhým vydává, jako učitel, lékař, zdravotní sestra a mnozí další, potřebuje odpočinek a obnovu sil. Ježíš své učedníky vyzval: „Udělejte si čas pro odpočinek, udělejte si čas pro sebe.“

Z řeckého slova pochází výraz "pauza". Člověk potřebuje ve svém životě pauzu. Dlouhé náročné jednání, schůze či konference má přestávku. Lidé nedokáží být stále aktivní, pozorní, stále jednat. Stejně tak i divadelní představení má přestávku. Diváci tak mohou děj zažít a připravit se na jeho další pokračování. Podobně i jednání našeho života potřebuje přestávku, pauzu. Nejen čas, ale i vhodné místo je důležité pro dovolenou. Ježíš doporučil učedníkům místo "pusté", to znamená klidné místo. Uprostřed letního prázdninového klidu v přírodě u vody, na horách, v lese, v zahradě můžeme čerpat obnovující blahodárnou sílu.

Jenomže s dovolenou mohou být spojené komplikace. Když si máme vzít právě dovolenou, tak se na nás začnou hrnout neodkladné úkoly. Zvolili jsme si klidný hotel v menším městě, ale právě se opravuje náměstí, takže od časného rána jsou slyšet zvuky silných strojů. Vydařená dovolená, kdy si skutečně odpočineme,

není vůbec žádnou samozřejmostí. Je darem.

Také odpočinek a odpočinutí, o kterém se hovoří v Bibli, není něčím samozřejmým, předem daným a snadno dosažitelným. Je zvláštním darem. Tím se dostáváme ke druhému Ježíšovu výroku. „Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout". Ježíš mluví o odpočinutí duše (v. 29), o vnitřním odpočinku a pokoji, který dává on (J 14,27; 16,33). Odpočinutí v nejhlubší náboženské rovině je stav harmonie, zklidnění a pokoje. Již ve Starém zákoně byl jeruzalémský chrám označen jako místo odpočinku (Ž 132,8.14). Každý křesťanský chrám i docela malá kaple vyjadřují připomenutí tohoto odpočinutí. Jsou místem doteku zvláštního hlubokého vnitřního pokoje. Prázdniny skončí. Čas dovolených uplyne. Ale pozvání k odpočinutí našeho nitra trvá stále.

Sváteční slovo, srpen

Tomáš Butta

Tvůj Kristus je žid.
Tvé auto je japonské.
Tvá pizza je italská.
Tvá demokracie je řecká.
Tvá káva je brazilská.
Tvá dovolená turecká nebo španělská.
Tvé číslice jsou arabské.
Tvé písmo latinské.

A
TVŮJ
SOUSED
JE
JEN
JAKÝSI
PODEZŘELÝ
CIZINEC !?

Je vůbec možné, aby Bůh (ne)existoval?

Pojďme se společně zamyslet nad otázkou víry i nevíry ve Stvořitele. Na chvíli si představme, že Země vznikla náhodou, například postupným srážením neorganizovaně poletujících vesmírných částic. Dále si představujeme, že se na ní tak dlouho chemicko-fyzikálně kombinovaly částičky neživé hmoty, až vzniklo něco živého. (Podle některých významných přírodovědců je to asi natolik pravděpodobné, jako kdybychom vložili do kbelíku s vodou na součástky rozložené hodinky a míchali s nimi po takovou dobu, až by se znovu složily ve fungující stroj.)

To živé, miniaturní, se po miliony let vyvíjelo, že se bezmála celý svět osídlil nerozmanitějšími druhy života, včetně asi nejpropracovanějšího živého organismu – člověka. Představme si, že tento člověk by tu byl náhodou a byl by zároveň v celém vesmíru jediný, kdo si toto uvědomuje.

Vlastně můžeme zajít ještě dál a uvažovat nad tím, jak je možné, že vesmír vůbec vznikl. Co stojí na jeho počátku? A má vůbec nějaký počátek? (Mimochodem takové otázky si pravděpodobně neklade žádný jiný živočich na světě.) Dostává se do vysokých a abstraktních sfér, že se ztrácí v labyrintu fantazie a pravděpodobných možností. Tento člověk by se ve své samotě a bezradnosti měl ptát: „Skutečně je to celé náhoda? Je možné, aby tu všechno existovalo pouhou hříčkou pokusů a omylů?“ Použije-li svůj dobře vyvinutý rozum, musí zákonitě dojít ke skutečnosti, že svět nemůže mít svoji podstatu v sobě samém.

To ostatně krásně vysvětluje Tomáš Akvinský: „Pokud existuje pohyblivá věc, musí být pohyblivá něčím jiným, přičemž řetězec nemůže pokračovat až do nekonečna, nýbrž musí začínat nějakým nehybným hybatelem. Tak existuje nezpochybnitelná zkušenost pohyblivé věci. Musí tedy existovat první nehybný hybatel.“ Tím je myšlen Bůh.

A jak vznikl Bůh? To už pro nás není důležité. Důležité je, že můžeme oprávněně věřit, že na světě nejsme sami. Je tu někdo, kdo nad námi bdí a podle Písma i osobních zkušeností mnohých lidí nás chová ve veliké lásce.

Aleš Toman

Z kazatelského plánu

12. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Posvěť se jméno tvé...

Jméno Boží, t.j. Bůh sám, je svaté už svou existencí nebeského království. Je-li vůbec ve své věčné radosti představitelné, je aspoň do jisté míry vyjádřitelné zpěvem izajášovských serafínů. První prosba modlitby je prosba o svatost Božího jména, proto prosbou, aby bylo na zemi, jako je už nyní na nebi. Tato prosba vyplývá z toho, co nastává, není-li Boží jméno váženo jako svaté či bere-li se jeho jméno nadarmo. Biblický Bůh, který vyjevil své jméno Mojžíšovi a dal jméno, jež je nad každé jiné jméno, svému Synu, Ježíši Kristu, je živý Bůh, jehož moc a slávu nic a nikdo nepřemůže.

Vstup: Ex 20,7

Tužby:

2. Aby našemu domovu, sboru i církvi bylo jméno Boží vždy jménem posvátným, uctívostí, poslušností a bázeň vzbuzujícím...
3. Aby celý svět jméno Kristovo jako jméno Boží uctíval a v jiném jménu svou záchranu nehledal...

Epištola: 1 Pt 1,13-17

Evangelium: J 17,24-26

K obětování: Iz 12,2

K požehnání: Iz 12,4-6

Modlitba:

Děkujeme, Pane a Vykupiteli náš, za všechno, čeho se nám dnes z tvé lásky dostalo. Prosíme, abychom obohaceni tvou pravdou a milosrdenstvím odešli do svých domovů s tvým svatým požehnáním a ve jménu tvém konali své dílo. Tvé svaté jméno buď velebeno na věky. Amen.

Vhodné písně: 6; 7 nebo 24 nebo 96; 160 nebo 171

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písma svatého. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny.

(pokračování z minulého čísla)
Starokřesťanská církev

Zde byl půst prostředkem k duchovnímu soustředění při důležitém rozhodování ke zjevení Boží vůle.

Barnabáš a Saul-Pavel povolání k misijnímu dílu v Antiochii.

Sk 13,1-3

Ustanovení starších v církvích v Lystře, Ikoniu a Pisidské Antiochii.

Sk 14,21-23

Pavel při výčtu svých útrap, pronásledování a rozmanitých nebezpečí zmiňuje nejen hladovění, ale i posty.

2 K 6,5; 11,27

Pavel považuje předepsané židovské posty za "lidské předpisy"; tělesné umrtvování nepokládá za zvláštní projev zbožnosti.

Ko 2,20-23

V epištolách a nejstarších rukopisech novozákonních spisů chybí jakékoli zmínky o postu.

Ve 2. století se ujal zvyk postit se v den pobývání Krista v hrobě (Velký pátek). Před křtem se postil katechumen i ten, kdo křest uděloval.

Teprve ve 3. století ožila v církvi stará židovská zbožnost, která se na postu

zakládala. Vlivem cizího myšlení byl pak půst považován za prostředek k potlačování těla.

Pokoušení, svod a pohoršení

Sloveso "pokoušet" má dvojí význam. Je uváděno ve smyslu "zkoušet" – pak pokoušení = zkouška; např. pokoušet Pána Boha = zkoušet jeho trpělivost; pokoušet Pána Ježíše = nachytat jej při nějaké chybě, což činili farizeové. Sloveso "pokoušet" má ještě druhý význam: "svádět ke zlému, k odpadnutí od Boha a od cesty, jím určené". Oba významy spolu často souvisí. Nový zákon má pro obojí jeden výraz "peirasmos".

Lid Boží a pokoušení

Izraelité byli v pokoušení nedůvěřovat Hospodinu, když táhli z pouště Sínu a utábořili se v Refidimu. Žízeň a reptání. Na pokyn Boží vyvedl Mojžíš vodu ze skály a na památku pojmenoval to místo Massa a Meriba (to je Pokoušení a Svár).

Ex 17,1-7; Ž 95,8

Nad Písmem

POSVĚŤ SE JMÉNO TVÉ...

Náš dnešní kazatelský výklad je předznamenán slovy první prosby modlitby Páně. Vede nás k tomu, abychom si uvědomili při každé modlitbě Otčenaš, že Bůh je a zůstává svatý! Není a nebude dotčen lidskou zlobou, rouháním, posměchem a nebude zmenšen lidskou malostí. On je vyvýšený a oddělený. Je prostě svatý!

Tato prosba v modlitbě Páně je za člověka. Za nás! Aby Bůh zůstal svatý, oddělený a posvěcený v našich srdcích, v našem smýšlení, konání i slovech. Máme přece Pánem Ježíšem a jeho obětí na kříži vydobytou milost, že můžeme přicházet k Otci na nebesích jako děti. Prosíme o to, aby se nám tato milost nestala všední, abychom nesnížili Boha na úroveň pozemského tatínka, s nímž se třeba můžeme i lacině bavit. Kraličtí to vyjadřují krásně slovy v Žalmu 130, v. 4: „Ale u tebe jest odpuštění, tak aby uctívost k tobě zachována byla...“ V ekumenickém překladu: „tak vzbuzuješ bázeň.“

Je to tak, že kdykoliv a kdekoliv se v Písmu setkává člověk s Bohem, je naplněn úctou a bázní. A co dnes, co my, křesťané? Přemýšlejme o tom, jak je dnešní doba poznamenána obecnou ztrátou úcty ke stvoření, k člověku, k přírodě, natož k Bohu. Napadá mě otázka: jak je na tom u nás Boží Syn, Pán Ježíš Kristus? Nestačí zbožně říkat: Pane, Pane..., ale musíme dosvědčovat svoji víru a úctu skutky.

Už potřetí v tomto kazatelském roce čteme ze 17. kapitoly Janova evangelia slova Ježíšova "velekněžské" modlitby. Zastavme se hned u prvního, dnes čteného verše 24: „Otče, chci...“ Pán Ježíš samozřejmě nebeského Otce za svého pozemského pobývání o něco prosil, ať již nahlas a nebo

v myslí. Ale slovo chci se vyskytuje jen na tomto místě. Na rozdíl od nás, kteří stále něco chceme. Jen poslouchejte své malé děti či vnuky: já chci... já chci... já nechci! To je prosazování vlastní vůle, rozkazování, vymáhání. Není to přání, není to prosba, je to imperativní oznámení.

Co tedy znamená ono Ježíšovo: „Otče chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já...“ Až se dech zatají, když si uvědomíme, že se to snad týká i nás. I my jsme byli ve křtu Kristu dáni. Syn přece žil tím, co mu dával Otec a vděčně pozoroval plnost těchto darů. Toto místo není nějakým vymahačským rozkazem, ale je to projev Synovy vrcholné lásky k nám a důvěry k Otci, o kterém ví, že mu rozumí.

Možná nás zarazí další část věty: „...at' hledí na mou slávu...“ A tady pozor – nejedná se o nějakou pýchu a světskou slávu, kterou známe my. Dnes je přece tolik "slavných celebrit". Ať už v politice, sportu, showbusinessu. Pro nás křesťany by však mělo platit: Lidská sláva - polní tráva. Sláva Syna však spočívá v tom, že sedí na pravici Boha Otce a že "je Bůh milou už před založením světa". Písmo hovoří jasně – od počátku! "Svět" – ten ještě nebyl, ale Syn ano. A Otec nás, stvoření, tak miloval, že poslal svého Syna, aby za nás zemřel a my s ním byli znovu spojeni, protože naše hříchy vzal na sebe Ježíš.

Že je to těžké k pochopení? Jistě, protože velikost Boží lásky si nedovedeme představit. Ale proto přišel Syn, který Otce nejlépe zná, aby nám jej zjevil, přiblížil. Každý, kdo v něho uvěřil, má otevřené srdce k poznání Boha. Toho, o kterém vyznáváme, že je v nebi i na zemi. A Ježíš ví, jak jsme

Po předání Desatera vybízel Mojžíš lid ke svaté bázní a poslušnosti: Střežte se, aby se vaše srdce nedalo zlákat, takže byste sloužili jiným bohům a klaněli se jim! (Kral.: Vystříhejtež se tedy, aby nebylo svedeno srdce vaše.)

Dt 11,16

Kdyby se stalo, že by ničemní mužové svedli lid ve městě slovy: „Pojďme sloužit jiným bohům,“ měli by být obyvatelé toho města vybiti ostřím meče a celé město spáleno jako prokleté.

Dt 13,13-19 (12-18)

Cizí bohové byli Izraelcům léčkou a pokoušením na každém kroku při obsazování země zaslíbené. Téměř každá kapitola knihy Soudců sděluje, že Izraelci zapomněli na svého Boha a sloužili baalům a ašerám (Ašoretě). Dočtete se o Božích trestech a Božím milosrdenství. Aspoň dva příklady: Mladá generace po smrti Jozuově a soudce Otniel.

Sd 2,11-14; 3,7-11

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

J 17,24-26

slabí, že nám musí stále Boží jméno připomínat, protože zaniká v hluku tohoto světa a v temnotě lidských srdcí. Proto poslal Ducha svatého. A tak Boží jméno pokračuje dál ve službě Kristových učedníků a následovníků. Pán Ježíš chce, aby v nás byla taková láska, jakou má Otec k Synovi a Syn aby byl v nás. Je to chtění ne lidské, toužící po slávě, ale chtění nejvyšší spravedlnosti a dobroty. Proto je v Desateru napsáno: „Nezneužíješ jména Hospodina, svého Boha. On nenechá bez trestu toho, kdo by jeho jména zneužil...“ (Ex 20,7)

Apoštol Pavel napsal do Efezu, že nám Pán Ježíš zjevuje Boží jméno a zároveň zůstává skrze víru v srdcích údů církve. (Ef 3,17) Kéž tomu tak je i u nás. Amen.

Jana Chaloupková

Pane Ježíši,
děkujeme za to,
že i my skrze křest
patříme k darům,
které ti Otec dal.
Často si neuvědomujeme
hodnotu Božího jména
a plnost spojení Otce i Syna,
které je od věčnosti
do věčnosti.
Otevírej Duchem svatým
naše srdce
a uzdravuj naší mysl,
abychom naplnění láskou
a pevnou vírou,
nesli Boží jméno těm,
kteří jej doposud nepoznali.
Dej, abychom oživali nadějí
životu věčného,
protože smíme patřit k těm,
kteří jsi vykoupil a chceš,
abychom i my byli tam,
kde jsi ty.
Amen.

DVA BUDOVATELÉ NAŠÍ CÍRKVE

1

Dne 26. května uplynulo 130 let od narození prvního biskupa Církve československé a významného představitele v počátcích naší církve především na Moravě – Matěje Pavlíka, známého především jako biskup Gorazd, pozdějšího hlavního představitele Pravoslavné církve u nás. Při této příležitosti bych se také rád zmínil nejen o něm, ale i o jeho vztahu k jeho vzdálenému příbuznému, rovněž budovateli naší církve na Moravě – faráři a inspektoru čs. náboženství Karlu Pavlíkovi, od jehož úmrtí letos 4. ledna uplynulo 51 let, a současně i o méně známých dějinných skutečnostech počátků naší církve, zvláště co se týká biskupa Gorazda. Neuvádím tedy podrobnou dějinnou souvislost vzniku naší církve, ale jen některé detaily.

Oba se narodili v Hrubé Vrbce, Karel dne 1. července 1883 (jako pátý ze 7 dětí lékárníka Martina Pavlíka – prvního studenta z této oblasti a Anny rozené Tomšové, o 4 roky starší Matěj pak dne 26. května 1879 (z 5 dětí mnohaletého starosty Hrubé Vrbky, rolníka Jana Pavlíka a Anny rozené Bělčíkové). V té době bylo v jejich rodné dědině 13 rodových větví (rodin) Pavlíků a Karel s Matějem byli vzdálenými příbuznými.

Domnívám se, že je vhodné se nejdříve zmínit o některých historických skutečnostech, týkajících se jejich rodiště – Hrubé Vrbky, která patří do moravskoslovenského "Hornácka" (ležícího na úpatí Bílých Karpat pod Velkou Javorinou), zahrnujícího městečko Velkou nad Veličkou vč. 6 dalších vsí, spadajících tehdy do strážnického panství, jakož i 3 vesnic, spadajících tehdy do navazujícího uhersko-ostrožského panství. Držitelem strážnického panství se v průběhu 14. století stává jedna větev pánů z Kravař, kteří se zde začínají psát také "ze Strážnice". Páni "z Kravař a ze Strážnice" se počátkem 15. století stávají vůdčími osobnostmi husitského hnutí na Moravě a počínají uvádět do svých kostelů husitské-utrakvistické kněze a celé panství se stává tedy utrakvistickým. V r. 1443 staví pro nově zřízenou utrakvistickou farnost ve Strážnici kostel sv. Martina. Počátkem 16. století přechází panství do rukou

Žerotínů, zastánců Českých bratrů. V průběhu 16. století se, jak v Čechách tak na Moravě, začíná šířit i lutheránství a kalvinismus, především na účet utrakvistů, kterým počínají chybět kněží, takže strážnický kostel začínají používat lutheráni. Celá tato oblast je nekatolická, zlom nastává až po prohrané bitvě na Bílé hoře, kdy r. 1625 přechází konfiskací sousední uherskoostrožské panství, dosud v držení lutheránského Jana Bernarta z Kunovic, do rukou Lichtenštejnů a strážnické panství zakupuje r. 1628 vrchní velitel císařských vojsk - cizák František Magnis. V té době začíná násilná rekatolizace, především pod patronací kardinála Ditrichštejna, který zakládá na ostrožském panství v Kuželově, těsně sousedící vesnici s Hrubou Vrbkou, jezuitskou misionářskou stanicí. K témuž účelu povolává hrabě F. Magnis do Strážnice řád piaristů. Pro nedostatek katolických kněží je celé toto rozsáhlé území zpočátku administrováno ze Strážnice a zdejší původně utrakvistický kostel přebírají římské katolíci. Obnova katolické farnosti pro samotné Hornácko vč. okolí nastává ve Velké (nad Veličkou) - středisku Hornácka, až r. 1650, kde zůstal opuštěný kostel. Kaple v Kuželově je vystavěna až v r. 1718, při níž vznikla římskokatolická lokální kuracie r. 1784, která se osamostatnila jako farnost teprve v r. 1824. Rekatolizace Hornácka se však setkala od počátku s velmi tvrdým odporem, především na strážnickém panství v obcích Hrubá Vrbka a Javorník (nad Veličkou) trvajícím až do vyhlášení tolerančního patentu v r. 1781, kdy byla povolena dvě evangelická vyznání. Střediskem augšpurské (lutheránské) konfese, k níž se přihlásilo asi 700 občanů, se stala Hrubá Vrbka, kde byl založen sbor r. 1782, fara zřízena r. 1785 a posléze r. 1830 vystavěn i kostel. První bohoslužby se konaly ve stodole Pavla Pavlíka, v Hr. Vrbce č. 43, kde bydlel i první pastor ze Slovenska a byla i církevní škola. V Javorníku (nad Veličkou) již v r. 1781 začali se stavbou nejstarší modlitebny helvetské (kalvínské) konfese na Moravě.

V průběhu 18. století část bohatě rozvětveného rodu Pavlíků v Hrubé Vrb-

ce podlehl rekatolizaci a z ní se také zrodili Karel i Matěj. V té době byla již obec rozdělena na 2 nepřátelské tábory, římské katolíky a evangelíky. Karel Pavlík, jehož rodina se v jeho 8 letech přestěhovala do sousední Velké (nad Veličkou), po absolvování 8 tříd gymnázia v Uherském Hradišti maturitou r. 1905, odchází na bohoslovecká studia do Olomouce, kde je na římskokatolické fakultě vysvěcen na kněze dne 5. července 1909 kardinálem Dr. Fr. Bauerem, arcibiskupem olomouckým. Jako římskokatolický kooperátor pak působí v Lešně u Val. Meziříčí (1909-10), Rožnově pod Radhoštěm (1910-11), Luhačovicích (1911-12) a posléze ve Zborovicích u Kroměříže (1912-21).

Matěj Pavlík svá gymnaziální léta prožil v Kroměříži, v letech 1890-96 nejdříve v knížecím arcibiskupském chlapeckém semináři, sedmý a osmý ročník pak na státním německém gymnáziu, kde končí maturitou v r. 1898. Theologickou fakultu navštěvoval v Olomouci a dne 13. února r. 1902 byl vysvěcen nejdříve na jáhna a dne 5. července téhož roku na kněze arcibiskupem Kohnem. Jeho návrat do rodiště po vysvěcení byl triumfální, jak o tom svědčí zápis z r. 1902 v Pamětní knize čili Kronice Farní (kterou začal psát Theodor Kačer, římskokatolický farář v Kuželově r. 1898): „Svatky velikonoční zůstanou pro zdejší farnost (a ten rok vůbec) navždy památnými. Od nepaměti nelze se dopřít a tedy lze určitě tvrdit, že ze zdejší farnosti nevyšel dosud žádný, jenž by kněžskému věnoval se stavu. Teprve v Hrubé Vrbce č. 59 Matěj Pavlík, syn půlčtvrtníka Jana Pavlíka, aby studia gymnasiální v semináři pacholectkém v Kroměříži s výtečným prospěchem za pudem svého odebral se do Olomouce a tam právě letos dokončí studia svá theologická. O jarních suchých dnech za jáhna vysvěcen přijel na svátky velikonoční, aby zde poprvé z posvátného místa a kazatelny rodákům hlásal Slovo Boží, což se zápalen na Velký Pátek a pak na Boží Hod Velikonoční zajisté ku velikému duševnímu prospěchu jejich byl učinil.“

Jarko Pavlík

Pokračování příště

Životní jubileum Jiřího Hubače

Kdo z nás by neznal televizní hry Nezralé maliny, Ikarův pád nebo Tažní ptáci? Málokdo však ví, že jejich autor Jiří Hubač je členem naší náboženské obce v Horních Počernicích, kde jeho manželka dlouhá léta vykonávala funkci předsedkyně rady starších. On sám po absolutoriu průmyslovky pracoval jako konstruktér v národním podniku Křížik (1948-55), poté do roku 1961 v Úřadu pro vynálezy a teprve pak byl dramaturgem Čs. Televize až do roku 1974, kdy byl z politických důvodů propuštěn a zvolil si svobodné povolání. V 60. letech spolupracoval s J. Dietlem na seriálu Tři chlapi v chalupě, ale proslulost u diváků a kritiky získal až na přelomu 70. a 80. let právě svými hrami Nezralé maliny (1981, v divadelní úpravě Stará dobrá kapela), Ikarův pád (1977) a Tažní ptáci (1984). Role v nich psal převážně pro konkrétní herce (J. Šejbalová, L. Pešek, F. Filipovský, O. Sklenčka, M. Nedbal, V. Menšík, J. Hlaváčová, J. Hanzlík a další), kteří v citlivé režii F. Filipa vytvořili své nejlepší televizní role. Podobně napsal pro J. Bohdalovou, jednu z protagonistek Vinohradského divadla, hluboce lidskou postavu bufetářky Kláry ve hře Dům na nebesích (premiéra 1980, ve filmové podobě Jedna kočka za druhou, 1993), která patří k jejím nejlepším výkonům. V 70. letech Hubač pro Vinohradské divadlo zdramatizoval romány Jamese Clavella Král Krysa a Ernesta Hemingwaye Komu zvoní hrana, je rovněž autorem televizních seriálů - mimo jiné Dobrá voda (1983) a nejrozsáhlejšího a divácky vděčného projektu Sanitka (1985).

Koncem srpna bratr Jiří Hubač oslaví významné životní jubileum. Srdečně blahopřejeme.

redakce

Před 565 lety zemřel Hynek Ptáček

Syn Jana Ptáčka z Pirkštejna, nejvyšší mincmistr a zemský soudce, byl mužem ryzího charakteru a mezi jeho dobré povahové vlastnosti patřily rozvaha a nezištnost. Řadí se k nejvýznamnějším představitelům svého rodu. První zmínka o něm je z roku 1434, kdy se účastnil s panskou jednotou bojů o Nové Město pražské a téhož roku i bitvy u Lipan. Jako vůdce vojsk panské jednoty pomáhal dobýt i poslední místa husitských opor. V roce 1435 oblehl hrad Ostromeč nad Vltavou, v roce 1437 hrad Sion, na kterém se ukrýval Jan Roháč z Dubé. Zemský sněm tehdy vypravil proti Sionu zvláštní hotovost, v květnu začalo obléhání, kterému velel Hynek Ptáček. Hrad byl však dobyt až po posílení o uherské vojenské jednotky 6. září 1437.

Po smrti Zikmunda Lucemburského nepodpořil volbu Albrechta Habsburského na český trůn, pokoušel se proti němu spojit i se stranou táboorskou. Měl zájem o spojení české a polské koruny a dosazení polského Kazimíra.

V březnu roku 1440 se stal vrchním hejtmánem východočeského landfrídu, spolku čtyř východočeských krajů ke vzájemné ochraně a podpoře utrakvismu. Po smrti Albrechta nastalo v českých zemích bezvládní, které nabízelo příležitost kališnické a římskokatolické šlechtě k upevnění získaných pozic na úkor panovnické moci. Obě strany se dohodly na určitém řádu prostřednictvím tzv. listu smírného z 29. 1. 1440. Vláda v zemi měla být rozdělena mezi jednotlivé šlechtice či mocenské skupiny prostřednictvím landfrídů (tj. zemských mírů), politických svazků pánů, rytířů a měst. Landfrídy přitom sdružovaly jak římské katolíky, tak kališníky. Tento smírný list byl úspěchem pro stranu Hynka Ptáčka, ale i pro lid ve válkou sužované zemi.

Hynek Ptáček zemřel roku 1444 na hradech Pirkštejně v Ratajích, kde je také pochován. Na místě vrchního hejtmána východočeského spolku ho v září 1444 vystřídal mladý Jiří z Poděbrad, který přes svou velikost dle mínění F. Palackého "co do ušlechtilosti mysli a outlosti svědomí zůstal pozadu za předchůdcem svým, panem Ptáčkem".

(red)

ZPRÁVA Z 13. VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ CEC...

Dokončení ze str. 1
vost stvoření.

Přes to všechno jsme hluboce přesvědčeni, že jako křesťanský lid máme zvláštní naději, kterou můžeme sdílet v situacích, které se mohou zdát zoufalé. Prohlašujeme: Existuje naděje! I v našem zápase za pravdu a spravedlnost. Existuje naděje, když odoláváme všem formám násilí a rasismu, když hájíme důstojnost každé lidské bytosti. Existuje naděje, když trváme na povinnosti obětavé solidarity mezi lidmi a národy, když bojujeme za nepředstíraný respekt ke stvoření. Věříme, že Evropa může a měla by být otevřeným, přívětivým a inkluzivním kontinentem. Tvrdíme, že by měla mít otevřené dveře pro všechny, kteří hledají útočiště před pronásledováním a násilím. Na tomto shromáždění CEC jsme oslavili užší spoluprá-

ci s Komisí církví pro migranty v Evropě. Tato spolupráce se dále bude projevat v roce 2010, v roce "Reakce evropských církví na migraci", ve kterém budeme mít společně příležitost svědčit o našem křesťanském závazku k uprchlíkům a migrantům.

Shromáždění s výhledem do budoucnosti vytvořilo pracovní skupinu, aby provedla revizi CEC jako celku, včetně společného cíle, vize a stanovení strategických cílů a revize struktur, které by optimálním způsobem sloužily těmto cílům. Shromáždění žádá všechny členské církve, aby se zavázaly k této revizi a pokračující práci CEC.

VÝZVY K NÁM

JAKO CÍRKVÍM A KŘESŤANŮM

Výzvy dané shromážděním všem členskými církvi jsou odvážnou

zprávou o naději - ne naději, která je vyjádřená v prázdných prohlášeních, ale v činech a v živé víře.

Potvrzujeme, že církve potřebují usilovat o spravedlnost a mluvit pravdu ke zmocnění! Jde o bourání zdí mezi lidmi, kulturami a náboženstvími a o učení se hledání Božího obrazu v tváři "ostatních". Jde o respektování a nejen tolerování jiných lidských bytostí. Především jde o hledání nových projevů solidarity s chudými mezi námi a v jiných částech našeho světa. Společně si připomeňme slova apoštola Petra, který prohlásil: „Budte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte, ale činite to s tichostí a s uctivostí.“ (1. Petrův 3,15b-16a – ČEP)

Zdroj:

<http://assembly.ceceurope.org>

